

KATEDRA HISTORIE
POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU / MAGISTERSKOU PRÁCI

Autor: Miloš Švec

Titul: Analýza cechovních artikulí řezníků na Hradecku a Chrudimsku

Rok: 2022

Počet stran (příloh): 72 (71+1)

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Michaela Antonín Malaníková, Ph.D.

Oponent: prof. Mgr. Věra Slavíková, Ph.D.

Hodnotící kritéria

Hodnocení

Volba tématu, originalita, přínos práce:

_E_

Vyjádření:

Volba tématu bakalářské práce Miloše Švece se jevila jako slibná, protože výzkum cechů v českých městech skýtá stále mnoho možností. Řeznictví je navíc odvětví, které tvoří páteř městského hospodářství a ze své podstaty podléhalo zvýšené kontrole ze strany městských rad. Vytrvalé a systematické úsilí o jeho reglementaci dalo v předmoderní době vzniknout velkému množství písemných pramenů v porovnání s jinými řemesly, tudíž nebyl při relativně širokém časovém a geografickém vymezení práce důvod k obavám z nedostatku podkladů pro detailní analýzu řeznických statut. Pozornost zaměřená na jeden region potenciálně nabízí možnost úzké komparace, což byl původní záměr bakalářského projektu, který se ovšem podařilo naplnit jen ve velmi omezené míře. V této souvislosti považuji za nutné zdůraznit, že na výsledné podobě práce jsem se jako její vedoucí měla možnost podílet pouze minimálně, proto se při psaní posudku ocitám spíše v pozici oponentky hotového textu (projekt byl konzultován ve fázi příprav, při tvorbě osnovy a po vzniku první kapitoly).

Ačkoli je téma samo o sobě nosné, výsledek bakalářského projektu je rozpačitý a přínos diskutabilní, a to hned z několika důvodů – většina textu práce je tvořena obecnými kapitolami, v nichž Miloš sumarizuje známá fakta týkající se cechů v českých městech a (hlavně) politických dějin jednotlivých zkoumaných lokalit od počátku jejich existence, což se poněkud míjí s chronologickým a tematickým zaměřením práce, jejíž těžiště leží v období od 16. do 18. století a v oblasti městského hospodářství. Vlastní analýze statut, která je navíc spíše jejich popisem (podrobněji k tomu níže), je věnována necelá jedna pětina textu, přičemž na komparaci statut, která měla být původně jedním z hlavních cílů projektu, stačila autorovi jediná strana, přestože ji sám uvádí jako jeden z cílů práce (s. 2). Výsledkem výzkumu, pokud bychom měli soudit pouze podle závěru práce, by byl spíše povšechný přehled obsahu statut, nebýt přílohy práce, kde autor stratifikoval obsah statut v jednotlivých městech do sedmi kategorií (zbožnost, organizace, organizace řemesla, čest, vandrovaní, úcta, jiné, viz s. 72). Je zarážející, že tento cenný přehled se srovnávacím potenciálem byl ve vlastním textu vytěžen pouze v minimální míře.

Práce s prameny, kritika a interpretace:

_D_

Vyjádření:

V práci jsou využity prameny řeznických cechů z měst: Hradec Králové, Nový Bydžov, Jaroměř, Dvůr Králové nad Labem (Hradecko) a Polička a Vysoké Mýto (Chrudimsko) – písemnosti chrudimského a trutnovského cechu řezníků se podle slov autora nedochovaly. Je potřeba zdůraznit Milošovu iniciativnost a zápal při získávání nevydaných pramenů, což se v některých případech překvapivě ukázalo jako nesnadná věc (fond řezníků Vysoké Mýto, viz autorův komentář na s. 61). Heuristika a práce s nevydanými prameny je pro studující v bakalářském stupni časově náročná a za tuto část projektu si autor zaslouží plné ocenění. Vlastní práce s prameny, jejich kritika a interpretace už si

podobné hodnocení bohužel nevysloužily – jak už bylo výše poznamenáno, vlastní analýza pramenů tvoří neúměrně malou část textu a její vyznění je spíše rozpačité, neboť práce s prameny se namnoze omezuje na rovinu deskripce: a to jak jejich fyzické podoby a stavu dochování, tak obsahu, doprovázené případně přepisy některých pasáží z relevantních statut. Není přitom zřejmé, jakým způsobem Miloš citované ukázky vybral, citace působí nahodile – při sumarizaci obsahu některých statut jsou citace ilustrativně použity, jinde ovšem nikoli, navíc není zřejmé, že by autor nastudoval a využil konzistentní transkripční pravidla. V citacích je řada vynechaných míst a není jasné, zda byl text z nějakého důvodu nečitelný (např. poškození psací látky), nebo zda jej autor neidentifikoval. Bez detailní znalosti pramenů, s nimiž autor pracoval, je obtížné se v textu zorientovat – jedná se o kompletní přehled všech dostupných řeznických statut ze sledované doby a v nich obsažených artikulí?

Za promarněnou šanci považuji fakt, že Miloš téměř zcela rezignoval na interpretaci výsledků analýzy pramenů a jejich komparaci. Tento fakt zarazí o to více, že měl možnost navázat na výsledky dřívějších výzkumů (viz další oddíl), například na analýzu Kateřiny Wimmrové (nepublikovaná diplomová práce obhájená na FF UK v roce 2009) věnované řeznickým cechům v Hradci Králové a Jaroměři od druhé poloviny 16. do konce 17. století. Ta ovšem byla využita jen ve velmi malé míře. Když na s. 54, 58 a 65 Miloš opakovaně odkazuje na její tezi, kterou ovšem přibližuje čtenáři jen velmi zběžně, chybí odkaz na příslušnou stranu její práce. Je to o to více nešťastné, že na jiném místě textu autor Kateřině Wimmrové vytýká, že ve své práci necituje prameny (s. 8).

Práce se sekundární literaturou, bibliografie:

_D_

Vyjádření:

Přehledu sekundární literatury je v práci věnován snad až příliš rozsáhlý prostor. Oceňuji, že se Miloš nevyhýbal vlastnímu podrobnému hodnocení využívaných děl, i když je potřeba říci, že místy jsou na práci vydané před několika desítkami let aplikována moderní vědecká kritéria, kterým z podstaty nemohou dostát; autor též v této pasáži málo reflektuje, že některé z uvedených děl vznikly primárně jako populární publikace, jež měly být co nejpřístupnější pro běžného čtenáře a neměly odborné ambice. Velmi zarážející je absence některých relevantních titulů, jmenovitě Veroniky Pleskotové (*Řezníci a uzenáři na Chrudimsku*, Chrudimské vlastivědné listy 12, 2003), Václava Exnera (*Řeznický cech v Jaroměři*, Ročenka městského muzea v Jaroměři, IV, 1935 a jiné jeho publikace týkající se dějin tohoto města), Aloise Klause (*Z dějin cechovnictví na Chrudimsku*, 1907) a jiných.

Bohužel nebyl v práci využit žádný z titulů zahraniční literatury, ani mnohé z recentních diplomových prací, které se cechy v našich městech zabývají a kde by bylo možné nelézt další materiál ke komparaci (M. Štachová, O. Solanský, D. Sobek aj.)

Metodologie a argumentace:

_E_

Vyjádření:

K metodologii práce s prameny v posuzované práci jsem se detailněji vyjádřila výše. Je obtížné vyjádřit se k argumentaci v situaci, kdy v textu téměř absentuje interpretace a komparativní potenciál analýzy obsahu statut byl využit minimálně, byť je to deklarováno jako jeden z hlavních cílů práce. Podobně autor téměř rezignoval na hledání odpovědi na druhou badatelskou otázku, již si stanovuje v úvodu, tedy zda se do znění statut nějak promítla specifika daného města.

Struktura a forma, jazykové zpracování:

_E_

Vyjádření:

Struktura práce je logická, byť, jak už bylo řečeno, obecnější pasáže jsou neúměrně dlouhé ve vztahu k pasážím textu, kde se autor mohl zaměřit na vlastní analýzu pramenů. Autor ví, jak citovat, a většinou tak i činí. Po jazykové stránce je ovšem text vysoce problematický, a to jednak s ohledem na stylistiku, která místy doslova zabraňuje srozumitelnosti, nehledě na mnohá vyšínutí z větných vazeb. Drastické je množství pravopisných chyb, chybějící interpunkce, najdeme i zjevně nedokončené věty, např. na s. 52: „Polička se v mnoha artikulích od ostatních liší a“ (zbytek věty chybí).

Celková navržená známka:

E

Témata pro obhajobu, průběh obhajoby:

1. Podle jakého klíče jste si vybíral prameny pro výzkum? Jedná se o kompletní soubor všech dostupných statut pro jednotlivé lokality?
2. Proč jste se rozhodl rezignovat na interpretaci pramenů a soustředil se na popis jejich obsahu? Z jakého důvodu chybí komparace statut avizovaná v úvodu?
3. Jakým způsobem byly do textu zařazovány citace z pramenů, jak jste s prameny pracoval po stránce editorské?

Další poznámky, etc.:

Práce prošla kontrolou plagiátorství. Není plagiát.

Datum: 31. 8. 2022

Podpis vedoucí: Michaela Antonín Malaníková